

Veel veehouders weten niet dat hun vee besmet is met BVD. Uit onderzoek blijkt dat op meer dan 60 procent van de melkveebedrijven het rundvee in contact is geweest met BVD. De ziekte veroorzaakt grote schade en is ongeneeslijk. GD vindt dat bedrijfsadviseurs en veehouders meer aandacht moeten hebben voor de virusziekte. De dienst heeft verschillende producten ontwikkeld, waarmee BVD kan worden aangepakt.

BVD verdient meer aandacht

Door dr. Peter Franken (GD)

Vorig jaar zijn 4.000 melkveebedrijven met de GD QuickScan BVD of het GD Tankmelkabonnement op BVD onderzocht. Op meer dan 60 procent van de bedrijven bleek het rundvee de

afgelopen jaren in contact te zijn geweest met BVD-virus. Dat bevestigt eerder onderzoek. Op eenderde van de bedrijven waar eerder een QuickScan BVD is uitgevoerd, werden aanwijzingen gevonden voor één of meer virusdragers. GD verwacht dan ook dat dit percentage representatief is voor alle rundveebedrijven in Nederland.

Veel schade

Het ziektebeeld van BVD is meestal onduidelijk, al is wel duidelijk is dat het veel directe en indirecte schade veroorzaakt. Directe schade uit zich in verwerpen, geboorte van zwakke of dode (drager)kalveren, sterfte en vervroegde afvoer van dragers, daling in melkproductie, medicijn- en dierenartskosten. De secundaire problemen kosten uiteraard ook geld: het rundvee heeft weinig weerstand en het bedrijf loopt niet. Op een bedrijf met 100 melkkoeien bedraagt de schade bij een besmetting gemiddeld 5.600 euro per jaar, maar dit kan oplopen tot tienduizenden euro's.

Elk bedrijf loopt risico

De grote schade bij een besmetting, de hoge infectiedruk in Nederland en het feit dat BVD vaak ongemerkt aanwezig is, benadrukken het belang voor alle bedrijven om alert te zijn en actie te ondernemen op BVD. Alleen als infecties met BVD-virus tijdig worden gesignaleerd, is grote schade te voorkomen. Vanwege het sluipende karakter is onderzoek op BVD de enige manier om uitsluitel te krijgen of de ziekte een rol speelt op het bedrijf.

Aanpak voor elke bedrijfssituatie

GD heeft verschillende producten ontwikkeld om veehouders te ondersteunen bij de aanpak van BVD. Voor elk bedrijf is er een passende aanpak. De verscheidene BVD-oplossingen van GD zijn op elkaar afgestemd. De QuickScan BVD vormt op veel bedrijven de eerste stap. Doel is het bedrijf doorlichten om te bepalen of BVD een rol speelt. Afhankelijk van de uitslag kan de veehouder kiezen om door te stromen naar het Tankmelkabonnement BVD om de gunstige uitslag te monitoren, of om met het Programma BVD-virusvrij de dragers op te sporen en af te voeren. Wil een veehouder geen verplichtingen aangaan en toch een vinger aan de pols houden, dan is een jaarlijkse QuickScan BVD het alternatief.

De Checklist BVD-preventie geeft veehouders inzicht in de risico's van insleep van BVD. Deelnemers aan één van de BVD-oplossingen ontvangen deze checklist automatisch. Daarnaast is de checklist op te vragen bij de dierenarts of te downloaden via www.gezondedieren.nl.

Verschuiven BVD

BVD heeft vaak een verschillend ziektebeeld, dat zich uit in een combinatie van de volgende verschijnselen:

- Diarree
- Verwerpen
- Vruchtbaarheidsproblemen
- Mastitisproblemen
- Daling in melkproductie
- Groeivertraging
- Luchtwegproblemen
- (Kalver)sterfte
- Sterke weerstandsvermindering
- Geboorte van zwakke kalveren

Huidige stand van zaken BVD op melkveebedrijven – januari 2006

- 3.100 bedrijven nemen deel aan het GD Programma BVD-vrij
- 2.300 bedrijven hebben een GD Tankmelkabonnement BVD
- 2.000 bedrijven hebben een GD QuickScan BVD laten doen
- 14.600 veehouders wachten nog af

Uitgangssituatie onbekend: QuickScan BVD

Speelt BVD een rol op het melkveebedrijf? Om deze vraag snel te kunnen beantwoorden heeft GD de QuickScan BVD ontwikkeld. Met drie eenvoudige onderzoeken krijgt de veehouder snel een beeld of er dragers op het bedrijf zijn en of de dieren (al dan niet recent) met BVD in aanraking zijn geweest. Het QuickScan BVD-pakket bestaat uit een tankmelkonderzoek op BVD-afweerstoffen, een tankmelkonderzoek op BVD-virus en bloedonderzoek van vijf stuks jongvee op afweerstoffen. De dierenarts kent de achtergronden van de mogelijke uitslagcombinatie. Hij kent het bedrijf en kan de veehouder adviseren over de eventuele vervolgaanpak. Als geen afweerstoffen en virus worden aangetroffen, kan het bedrijf de gunstige uitslag blijven monitoren met het Tankmelkabonnement BVD. Zijn er wel aanwijzingen voor dragers, dan is de systematische aanpak van het Programma BVD de beste manier.

Geen BVD aanwezig of weinig insleeprisico: Tankmelkabonnement

Is de melkveestapel nog nooit met BVD in aanraking geweest? Dan is het Tankmelkabonnement BVD een manier om te monitoren of dat zo blijft. Met dit instrument kan de veehouder snel ingrijpen als er BVD wordt aangetroffen. Zo'n snelle aanpak voorkomt veel schade. Met het Tankmelkabonnement BVD wordt de tankmelk vier keer per jaar automatisch onderzocht op BVD-afweerstoffen. Is de uitslag ongunstig, dan krijgt de veehouder direct bericht van GD, met een advies voor de vervolgaanpak in overleg met de dierenarts. Het abonnement wordt automatisch stopgezet, omdat het immers steeds een ongunstige uitslag zal opleveren.

Vaccinatie

Gezien de hoge besmettingsgraad in Nederland is een absolute garantie tegen (her)introdactie van BVD-virus niet mogelijk. Vooral op bedrijven met een groot besmettingsrisico beperkt bedrijfsvaccinatie de kans op verspreiding binnen het koppel. Het doel van vaccineren is het beschermen van ongeboren kalveren tegen een BVD-infectie en daarmee het voorkomen van dragers, klinische ziekte en schade. GD adviseert vaccinatie altijd te combineren met het opsporen en afvoeren van dragers.

Vrij worden en vrij blijven: Programma BVD-virusvrij

Het GD Programma BVD-virusvrij is de meest efficiënte wijze om BVD-virusvrij te worden. Met het programma worden systematisch alle dragers op het bedrijf opgespoord. Alle dieren worden onderzocht op BVD-virus, ook de kalveren die bij aanvang van deelname nog niet zijn geboren. Die dieren worden onderzocht zodra ze vier maanden oud zijn. Na het afvoeren van dragers krijgt het bedrijf de status BVD-virusvrij. Via jaarlijks onderzoek wordt de status bewaakt. Het programma is uitermate geschikt voor bedrijven waarvan bekend is dat er dragers zijn, maar ook voor bedrijven die de BVD-virusvrij status snel willen behalen. Dieren met afweerstoffen op het bedrijf zijn geen belemmering voor deze status.

MELKVEE IN DE STAL

GD meent dat voorlichters en veehouders meer aandacht zouden moeten hebben voor BVD.

Foto: GD

